

Føroysk menningarhjálp

Marinplast í India og Faromar í Afrika

Tvey feløg í Føroyum arbeiða í løtuni við verkætlanum í menningarlondum. Tað er Faromar, sum skal byggja eitt fiskavirki í afrikanska landinum Senegal, og síðani er tað marinplast, sum skal byggja eina bátaverksmiðju í indiska landspartinum, Tamil Nadu.

Projektið í Senegal er rættiliga umfangur og fer at kosta omanfyri 100 mill. kr. Umframt at byggja eitt virki til at viðgera fisk og síðani selja hann víðari, so skulu føroysk skip eisini veiða við afrikonsku strondini og lata ráveruna til virkið. Hitt projektið — bátaverksmiðjan í India — er uppá nakrar fíra mill. kr. Her er ætlanin at byggja føroyskar plastfipurbátar til indiskar útróðrarmenn fyrri at á tann hátt at betra um umstøður teirra á hevinum og økja um úrtøku teirra.

Sosialurín hevur fyrr skrivað um hesi projekti.

Undangongumaðurin í Faromar, Andreas Lava Olsen segði í apríl 1983, at Senegal kanska verður »springbrettið« til fleiri onnur menningarlond og at heimabankin hevur givið ætlanini í Senegal sera positiv ummæli.

Undangongumaðurin í Indiaprojektinum, Guttormur Djurhuus, hevur somuleiðis úttalað seg til Sosialin um, at ætlaða bátaprojektið er bert ein byrjan. Tá tað er komið í gongd eru møguleikar at byggja líknandi verksmiðjur aðrastaðni í India. Stórar tørvur er á slíkum útróðrarbátum.

Fyri framman liggja eisini stórir møguleikar fyrri útflutningi av bátum til onnur lond eitt nú til Afrika, Arabisku

hálvoynna, Sri Lanka fyrri bert at nevna nokur lond.

Heppin og óheppin hjálp

Eitt er at lata menningarhjálp, sum er ætlað sum hjálp til sjálvhjálpa — eitt annað er at lata pening og útgerð til menningarlond fyrri bert sjálvur at vinna pening burtur úr.

Nógv av teimum projektum, sum onnur lond, eitt nú Danmark og Noreg seta í menningarlondunum, hava havt sera óheppnar fylgjur fyrri júst tey fólk, sum ætlanin var at hjálpa.

Oftani hevur hjálpin verið av so tekniskum slag, at fólkini í menningarlondunum hava ikki dugað at brúkt hana, ella hevur hon bert gagnað nokrum fólki, sum frammanundan hava nóg mikið.

Ætlan okkara her í Sosialinum er at fylgja við, hvussu fer at ganga við hesum báðum projektunum — í hvør sínum heimsparti. Hverjar avleiðingar — positivar sum negativar fylgja við. Hvat afrikanarar og indarar fáa burtur úr! Hvat føroyingar fáa burtur úr samvinnu við hesi londini!

Men kanska fyrst skulu vit hyggja eitt sindur nærri at, hvussu gingið hevur hjá norðmonnum í India.

Vit endurgeva her eina samrøðu, ið varð send í norska útvarpinum mánakvöldið.

Norska hjálpin til India fær ein frammaná

Norðmenn hava síðani 1952 roynt at bygt upp ein nútímans trolaraflota í India. Nú fylgja tær óheppnu avleiðingarnar. Formaðurin í landsumfatandi útróðrarfelagnum í India, Saldahni, sum í hesum døgum vitjar í Noregi, sigur, at verður útbyggingin av trolaraflotanum ikki steðgað, fer tað at gerast ein vanlukka fyrri indisku útróðrarmenninar.

Hann heldur, at indarar hava ikki mest brúk fyrri trolarum, men fyrri smærri fiskibátum, páhengsmotorum og fóstum motorum og betri fiskireiðskapi.

Saldahna heldur, at uppbyggingin av einum trolaraflota í India bert hevur havt tær syndarligu fylgjur, at teir 1000 tals útróðrarmenninir, ið fiska við smærri bátum, eru komnir í trupulleikar.

Norska útvarpið spurdi Saldahna, um norska hjálpin átti at verið steðgað!

Saldahna svarar: — Tað, sum er orsøkin til, at hetta slagid av menningarhjálp hevur skapt

trupulleikar, er, at útbyggingin av trolaraflotanum hevur gjørt teir fáu ríku indararnar enn ríkari, meðan grundarlagið hjá tí vanligu indiska fiskimanninum er tikið undan.

Ríku ríkari — tey fátøku fátækari

Tey ríku gerast ríkari og tey fátøku fátækari. Vit mugu spyrja okkum

sjálvi, hvi háteknologi hevur hesar avleiðingar við sær, sigur Saldahna! — Jú síðani norðmenn í 1952 fóru undir eitt projektið í statinum Kerala, so er gingið niður á bakka hjá teimum fiskimonnunum, sum eg umboðaði, kano- og kattamaranfiskimonnunum.

Teir búgva spjaddir kring alla strondina, fiska við smærri bátum, við einfaldum fiskireiðskapi. Teir fáa onga gleði av teirri

framkomnu teknologiini umborð á trolarunum. Ti verða bert fólk, sum frammanundan hava útbúgving, ið fáa tjans við hesum trolarunum. Hesi fólk hava eisini væl hægri inntøku enn meðalinntøkan hjá vanligu indiska fiskimanninum.

Trolararnir, sum i veruleikanum vórðu ætlaðir at fiska úti á víðum havi kring India, hava nú funnið fram til, at tað er munandi meira lønandi at

Heldur hesa gongdina enn stórar og nútímans trolarar, sigur Saldahna. Her siggja vit eina roynd at útgera teir primitivu bátarnar við páhengara. Indisku útróðrarmenninir hava ikki bert tørv á slíkum motorum men eisini á nýggjum útróðrarbátum

Jan